

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА**

ПРОЄКТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

**Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта
(016.02 Олігофренопедагогіка)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка
протокол № ___ від «___» _____ 2023 р.
Голова Вченої ради,
Ректор _____ **Юрій ЛЯННОЙ**

Суми – 2023

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-професійної програми
Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта
(016.02 Олігофренопедагогіка)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Освітньо-професійна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол № 10 від «28» лютого 2023 р.

Завідувач кафедри спеціальної

та інклюзивної освіти _____
(підпис)

Оксана БОРЯК
(ім'я, прізвище)

Схвалено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту педагогіки і психології

Протокол № ____ від «____» _____ 2023 р.

Голова науково-методичної комісії Навчально-наукового інституту педагогіки і психології _____

(підпис)

Юлія БОНДАРЕНКО
(ім'я, прізвище)

Перший проректор Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка _____

(підпис)

Любов ПШЕНИЧНА
(ім'я, прізвище)

Начальника центру забезпечення якості освіти _____

(підпис)

Зоя САВЧЕНКО
(ім'я, прізвище)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія) є нормативним документом, який регламентує професійні компетентності, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги до процесу підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка. 016.01 Логопедія) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Освітньо-професійна програма Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія) підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка. 016.01 Логопедія) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка розроблена та внесена кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

Освітньо-професійна програма Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія) підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка. 016.01 Логопедія) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту», стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341, зі змінами від 25 червня 2020 р. № 519. Наказу МОН № 1006 «Деякі питання розміщення державного (регіонального) замовлення, поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей), спеціалізацій та присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних працівників закладами фахової передвищої, вищої освіти» від 11.11.2022 р.

Розробники:

Боряк Оксана Володимирівна	доктор пед. наук, професор, завідувач-професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Бондаренко Юлія Анатоліївна	доктор пед. наук, професор, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Дегтяренко Тетяна Миколаївна	доктор пед. наук, професор, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Колишкін Олександр Володимирович	канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Косенко Юрій Миколайович	канд. пед. наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Чобанян Анна
Варужанівна

канд. психол. наук, доцент, ст. викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, гарант ОП

Скиба Тетяна
Юріївна

заступник директора з навчально-виховної роботи Сумського закладу загальної середньої освіти спеціальної школи Сумської міської ради

Петренко Лілія Сергіївна

студентка 0031 групи, спеціальності 016 Спеціальна освіта (Олігофренопедагогика. Логопедія)

**Профіль освітньо-професійної програми
«Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія)»**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. Навчально-науковий інститут педагогіки і психології. Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти.
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка. 016.01 Логопедія) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
Освітня кваліфікація	Бакалавр зі спеціальної освіти (за спеціалізацією 016.02 Олігофренопедагогіка)
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Бакалавр. Спеціальність – 016 Спеціальна освіта. Спеціалізація – 016.02 Олігофренопедагогіка Освітня програма – «Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія)» Професійна кваліфікація: Вчитель-дефектолог (олігофренопедагог). Вчитель-логопед. Вчитель спеціальної освіти. Асистент вихователя закладу дошкільної освіти. Асистент вчителя.
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців. Для здобуття ступеня бакалавра на основі ступеня молодшого бакалавра ЗВО має право визнати та перезарахувати не більше ніж 120 кредитів ЄКТС, отриманих у межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) за спеціальностями галузей знань 01 – Освіта/Педагогіка і 22 Охорона здоров'я та не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих у межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) за іншими спеціальностями.
Наявність акредитації	Відсутня / Акредитується вперше
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта; ОКР «молодший спеціаліст», освітньо-професійний ступінь «фаховий молодший бакалавр», ОС «молодший бакалавр», ОС «бакалавр» ОКР молодший спеціаліст.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	з 2023 р.
Інтернет-адреса	https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-2023-rik

<p>постійного розміщення опису освітньої програми</p>	
--	--

2 – Мета освітньої програми

Метою освітньо-професійної програми є підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка. 016.01 Логопедія), здатних до розв'язання практично значущих завдань і проблем у сфері спеціальної та інклюзивної освіти з метою навчання, виховання, розвитку, корекції і компенсації порушень розвитку осіб з інтелектуальними та мовленнєвими розладами різних вікових груп.

3 – Характеристика освітньої програми

<p>Опис предметної області</p>	<p>Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка. 016.01 Логопедія) ОПП передбачає такі компоненти: обов'язкові дисципліни – 151 кредит ЄКТС (63 %), з них: дисципліни циклу загальної підготовки – 25 кредитів ЄКТС (10 %), циклу професійної підготовки – 126 кредитів ЄКТС (53 %); вибіркових дисципліни – 60 кредитів ЄКТС (25 %); практична підготовка – 27 кредитів ЄКТС (11 %). Об'єкт вивчення: корекційно-розвивальний та реабілітаційний процеси; теоретико-методичні диференційовані системи попередження і подолання порушень психічного та (або) фізичного розвитку та корекційного навчання і виховання осіб з особливими освітніми потребами (інтелектуальними та / або мовленнєвими порушеннями) різних вікових категорій, способи організації ефективної взаємодії учасників освітнього процесу, зумовлені закономірностями та особливостями змісту корекційно-педагогічної діяльності. Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, термінологія, концепції у галузі спеціальної та інклюзивної освіти, принципи та їх використання, методи спеціальної освіти та спеціальної психології. Методи, методики та технології: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи, сучасні методи корекційно-розвивального навчання (теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольньо-оцінювальні), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, евристичні, дослідницькі, індуктивні, дедуктивні, технічні, способи організації корекційно-розвивального освітнього процесу, технології урочної й позаурочної діяльності у спеціальних та інклюзивних закладах освіти. Інструменти та обладнання: сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальна апаратура та інструменти, необхідні у процесі надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг особам з особливими освітніми потребами.</p>
---------------------------------------	--

Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія)» має академічну та прикладну орієнтацію
Основний фокус освітньої програми та спеціальностей	<p>Ступенева освітня програма є комбінацією загальної академічної освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (вивчення загальних основ спеціальної освіти і педагогічної деонтології, спеціальної дошкільної педагогіки, спеціальної педагогіки з історією, основ інклюзивного навчання, теорії і методики роботи асистента вчителя, асистента вихователя у закладах освіти з інклюзивним навчанням, основ генетики у контексті спеціальної педагогіки, мовленнєвих і сенсорних систем та їх порушень, невропатології, психопатології), а також спеціальної підготовки, що фокусується на більш глибокому розумінні предметної спеціалізації дисциплін, які формують фахові компетентності для роботи з особами з особливими освітніми потребами – інтелектуальними порушеннями та / або порушеннями мовлення у спеціальних закладах та закладах з інклюзивною/інтегрованою формою навчання (клініка інтелектуальних порушень, психологія дитини з інтелектуальними порушеннями, логопедія з практикумом, спеціальні методики навчання, виховання та розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями, спеціальні методики розвитку мовлення).</p> <p><i>Ключові слова:</i> спеціальна освіта; інклюзивна освіта; особи з особливими освітніми потребами; особи з порушеннями психофізичного розвитку; особи з порушеннями інтелектуального розвитку; особи з порушеннями мовленнєвого розвитку; корекційно-освітній процес</p>
Особливості програми	<p>Практична складова забезпечує підготовку конкурентоспроможних фахівців у сфері спеціальної та інклюзивної освіти для роботи з особами з порушеннями інтелектуального розвитку та порушеннями мовлення різної вікової категорії, у закладах освіти різного типу. Освітньо-професійна програма містить обов'язкову та варіативну складові, які забезпечують формування системи загальних і фахових компетентностей у сфері спеціальної (олігофренопедагогіці, логопедії) та інклюзивної освіти; підготовку фахівців для роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями та порушеннями мовлення в спеціальних закладах освіти та закладах з інклюзивною/інтегрованою формою навчання.</p> <p><i>Унікальність програми складає:</i> практико орієнтована спрямованість освітнього процесу на здійснення корекційно-педагогічної діяльності з урахуванням потреб регіону; врахування національного та міжнародного досвіду підготовки фахівців у сфері спеціальної та інклюзивної освіти (вчителів-дефектологів (олігофренопедагогів), вчителів-логопедів, асистентів вчителів, асистентів вихователів); забезпечення можливості проєктування індивідуальної освітньої траєкторії з можливістю отримання дуальної освіти.</p> <p>Регіональний контекст ОПП врахований шляхом орієнтації на потребу забезпечення фахівцями зі спеціальної освіти освітніх закладів м. Суми та Сумської області. Підготовка здобувачів першого бакалаврського рівня за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, за подвійною спеціалізацією (016.02 Олігофренопедагогіка. 016.01 Логопедія) в Сумському регіоні не здійснюється.</p>

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Робочі місця: спеціальні заклади дошкільної та загальної середньої освіти, заклади дошкільної та загальної середньої освіти зі спеціальними та інклюзивними група / класами, позашкільні заклади освіти, навчально-реабілітаційні центри, реабілітаційні та медичні установи, інші заклади системи Міністерства освіти і науки України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства охорони здоров'я, які надають психолого-педагогічні, корекційно-розвиткові та реабілітаційні послуги дітям з особливими освітніми потребами, особам з інвалідністю, клієнтам, які потребують логопедичної допомоги.</p> <p>Згідно з Класифікатором професій ДК 003:2010, фахівці, які здобули освіти за освітньо-професійною програмою «Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, можуть обіймати такі первинні посади - професійні назви робіт:</p> <p>код КП 2340 Вчитель спеціальної освіти код КП 2340 код ЗКППТР 25160 Вчитель-дефектолог код КП 3229 код ЗКППТР 23169 Вчитель-логопед код КП 3330 Асистент вчителя спеціальної освіти код КП 3330 Асистент вихователя закладу дошкільної освіти</p>
Подальше навчання	Продовження освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Освітній процес побудований на принципах студентоцентрованого, особистісно-орієнтованого навчання, самонавчання, проблемно-орієнтованого навчання на основі особистісно-орієнтованого, діяльнісного, індивідуально-творчого, праксеологічного, компетентнісного, системного, інтегративного підходів.</p> <p>Форми навчання: лекції, практичні, семінарські та лабораторні заняття, консультації, у тому числі на платформах MOODL, Zoom, Google-Meet, Discord; передбачена індивідуальна і самостійна робота, навчальна і виробнича практики, захист курсових робіт, самостійна робота (з опорою на підручники, навчальні посібники, конспекти, інтернет-джерела, електронні ресурси); індивідуальна науково-дослідна діяльність.</p> <p>Методи, методики та технології навчання: практичні, практико-теоретичні, наочні, пояснювально-ілюстративні, проблемно-пошукові, абстрактнодедуктивні, конкретно-індуктивні, діалогічні, дослідницькі, інтерактивні (вебінари, тренінги, презентації, дистанційні освітні технології), навчально-ігрові технології. Передбачене використання інтерактивних методик навчання: тренінгів, інтенсивів, вебінарів, ділових ігор, кейсів, майстер-класів.</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та 100-бальною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).</p> <p>Накопичувальна бально-рейтингова система передбачає оцінювання студентів за всіма видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності.</p> <p>Види контролю: поточний, тематичний, семестровий, підсумковий, контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти, самоконтроль.</p>

	<p>Форми контролю: письмове й усне опитування, заліки, екзамени, тестування, презентації результатів виконання індивідуальних науково-дослідних та творчих завдань, захист курсових робіт, звіти з навчальної та виробничої практики, комплексні кваліфікаційні екзамени з теорії і спеціальних методик дошкільного виховання дітей з порушеннями інтелектуального та мовленнєвого розвитку та з теорії і спеціальних методик навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів спеціальної освіти (олігофренопедагогіки, логопедії) і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-8. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.</p> <p>СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.</p> <p>СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.</p> <p>СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими</p>

	<p>освітніми потребами (порушеннями інтелектуального, мовленнєвого розвитку), доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.</p> <p>СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами (порушеннями інтелектуального, мовленнєвого розвитку), в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.</p> <p>СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.</p> <p>СК-8. Готовність до комплексної оцінки розвитку.</p> <p>СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.</p> <p>СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами (порушеннями інтелектуального та / або мовленнєвого розвитку).</p> <p>СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.</p> <p>СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.</p> <p>СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями (інтелектуальними та / або мовленнєвими), їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.</p> <p>СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.</p> <p>СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.</p> <p>СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p> <p>СК-17. Здатність до застосування сучасних знань про психологічні особливості розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями як суб'єктів освітнього, корекційно-освітнього, корекційно-розвивального і навчально-реабілітаційного процесів на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні, дизонтогенетичні особливості та соціальні чинники розвитку.</p> <p>СК-18. Здатність до застосування знань про психологічні механізми навчання та виховання дитини задля забезпечення спрямованої соціалізації та інтеграції особистості з особливими освітніми потребами.</p>
--	---

7 – Результати навчання

РН-1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної та інклюзивної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН-2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН-3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН-4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної та інклюзивної освіти сучасні методи комплексної оцінки розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

РН-5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

РН-6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами (інтелектуальними та / або мовленнєвими порушеннями) з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН-7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН-8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливими освітніми потребами, діагностико-консультативну діяльність.

РН-9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

РН-10. Здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями інтелекту, мовлення, реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН-11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

РН-12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

РН-13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та трудової діяльності.

РН-14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

РН-15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та

	інструменти. РН-16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів. РН-17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вченими званнями, висококваліфіковані спеціалісти, які мають відповідну фахову підготовку або досвід роботи, відповідають Ліцензійним умовам. Усі науково-педагогічні працівники, які забезпечують викладання дисциплін циклу професійної підготовки, є фахівцями з корекційної педагогіки та спеціальної психології, що мають значний практичний досвід роботи у цих сферах. Науково-педагогічні працівники, які забезпечують реалізацію даної програми, мають відповідну базову освіту, необхідну кількість публікацій у виданнях Scopus, Web of Science, наукових фахових виданнях, беруть активну участь у науково-практичних конференціях різних рівнів (міжнародних, всеукраїнських, регіональних). Усі науково-педагогічні працівники, відповідно до затвердженого плану, проходять один раз на 5 років підвищення кваліфікації в закладах вищої освіти та науково-дослідних установах, у тому числі й закордонних
Матеріально-технічне забезпечення	У освітньому процесі використовуються: навчальні приміщення для проведення лекційних та практичних занять, аудиторії оснащені мультимедійним обладнанням, комп'ютерні класи, спеціалізовані кабінети (кабінет корекційно-розвиткової роботи та психологічного консультування), методичний кабінет кафедри, де акумулюються наукові та навчальні видання, необхідні для самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Організована дистанційна платформа навчання Moodle, альтернативні платформи навчання: Discord, Zoome, Google Meet та інші. До послуг здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти функціонують центри: забезпечення якості вищої освіти; професійнокар'єрної орієнтації та вступу на навчання; відділи: навчальний, міжнародних зв'язків, методично-організаційний, наукова бібліотека з читальним залом, психологічна служба, науково-дослідна лабораторія проблем інклюзивної освіти, міжвідомча лабораторія корекційно-реабілітаційних технологій кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, ресурсний центр/центр трансферу технологій кафедри наявна матеріально-технічна база відповідає ліцензійним умовам і дозволяє забезпечити успішну організацію освітнього процесу за ОПП «Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія)». Здобувачі мають необмежений відкритий доступ до Інтернет-мережі. Навчальний процес забезпечується обладнанням та матеріалами у відповідності до вимог навчальних планів і програм навчальних дисциплін, що створює умови для ефективної пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти та набуття ними загальних та фахових компетентностей. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (гуртожитки, їдальня, актовий зал, спорткомплекс, стадіон, медпункт, психологічна служба).
Інформаційне та навчально-методичне	Здобувачам цієї програми доступні: офіційний сайт Університету https://sspu.edu.ua/ , офіційний сайт Навчально-наукового інституту педагогіки і психології, кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

забезпечення	<p>https://ipp.sspu.edu.ua/, Інформаційні електронні ресурси та сервіси Наукової бібліотеки: Електронний каталог бібліотеки: http://lib.sspu.edu.ua/.../DocSearchForm;jsessionid... Інституційний репозитарій eSSPUIR https://repository.sspu.edu.ua/ Бібліометрика Scopus https://www.scopus.com/home.uri Web of Science https://access.clarivate.com/login?app=wos&alternative=true&shibShireURL=https:%2F%2Fwww.webofknowledge.com%2F%3Fauth%3DShibboleth&shibReturnURL=https:%2F%2Fwww.webofknowledge.com%2F&roaming=true Повнотекстова база праць науковців https://library.sspu.edu.ua/elektronna-biblioteka-sumdpu/ Наукові періодичні видання університету https://library.sspu.edu.ua/naukovi-vidannya-universitetu/ Віртуальні виставки https://library.sspu.edu.ua/virtualni-vistavki/ Віртуальні огляди https://library.sspu.edu.ua/virtualni-oglyadi/ Нові надходження https://library.sspu.edu.ua/novi-nahhodzhennya/ Повнотекстова база підручників ЦУЛ https://www.culonline.com.ua/ Відкриті ресурси SpringerLink (доступ через ЕК) http://lib.sspu.edu.ua/.../DocSearchForm;jsessionid... Українські інституційні репозитарії https://library.sspu.edu.ua/institutsiynirepozitariyi/ Електронні бібліотеки https://library.sspu.edu.ua/elektronni-biblioteki/ Наукові ресурси України https://library.sspu.edu.ua/naukovi-resursi-ukrayini/ Світові наукові ресурси https://library.sspu.edu.ua/svitovi-naukovi-resursi/ Бібліотеки https://library.sspu.edu.ua/biblioteki/ Віртуальна бібліографічна довідка https://library.sspu.edu.ua/virtualnabibliografichna.../ Перевірка академічних текстів на плагіат https://library.sspu.edu.ua/perevirka-na-plagiat/ Електронна доставка документа https://library.sspu.edu.ua/elektronna-dostavka-dokumenta/ Аналіз книго забезпеченості за дисциплінами complib@sspu.edu.ua Розміщення публікацій в репозитарії СумДПУ dspacelib@sspu.edu.ua, inflib@sspu.edu.ua Навчання https://sio.sspu.edu.ua/navchannia Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу: навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін Бакалаврам (sspu.edu.ua) https://sio.sspu.edu.ua/navchannia https://sio.sspu.edu.ua/bakalavram/bakalavratura-osvitnia-diialnist https://sio.sspu.edu.ua/navchannia/dystsypliny-ta-prohramy-kafedry</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Програмою передбачено національну академічну мобільність здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти на основі угод про академічну мобільність між закладами-партнерами, а також з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти, на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів (за власною ініціативою здобувачів вищої освіти).
Міжнародна кредитна мобільність	Програмою передбачено міжнародну академічну мобільність здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти на основі угод про академічну мобільність між закордонними закладами-партнерами, а також з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти, на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Умови та особливості ОП підготовки бакалавра в контексті навчання іноземних громадян: відповідно до законодавства України.

Перелік компонентів проекту освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

умовні скорочення: ІКТ – інформаційно-комп’ютерні технології; ООП – особливі освітні потреби;
ОІЗ – особливості інтелектуального розвитку; СМ – спеціальні методики;
ППФР – порушення психофізичного розвитку

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	0
1	2	3	4
1. Обов’язкові компоненти ОПП			
<i>1.1. Цикл загальної підготовки</i>			
ОК 1.01	Історія та культура України	4	екзамен
ОК 1.02	ІКТ	3	залік
ОК 1.03	Філософія	3	залік
ОК 1.04	Українська мова (за проф. спрямуванням)	4	екзамен
ОК 1.05	Іноземна мова	7	екзамен
ОК 1.06	Фізичне виховання	4	залік
Усього		25	
<i>1.2. Цикл професійної підготовки</i>			
ОК 1.07	Вступ до спеціальності «Спеціальна освіта» і педагогічна деонтологія	4	залік
ОК 1.08	Педагогіка з історією	4	екзамен
ОК 1.09	Загальна та вікова психологія	3	залік
ОК 1.10	Анатомія та патологія дітей із ООП	5	екзамен
ОК 1.11	Клініка порушень інтелектуального розвитку	4	залік
ОК 1.12	Мовленнєві і сенсорні системи та їх порушення	4	залік
ОК 1.13	Основи психо- та невропатології	5	екзамен
ОК 1.14	Спеціальна педагогіка з історією	4	залік
ОК 1.15	Основи інклюзивного навчання	4	залік
ОК 1.16	Основи наукових досліджень в спеціальній освіті	3	залік
ОК 1.17	Основи раннього втручання	3	залік
ОК 1.18	Адаптивна фізична культура	4	залік
ОК 1.19	Спеціальна дошкільна педагогіка	4	залік
ОК 1.20	Неврологічні основи логопедії	3	залік
ОК 1.21	Олігофренопсихологія	5	екзамен
ОК 1.22	Логопсихологія	5	екзамен
ОК 1.23	Комплексне психолого-педагогічне вивчення дітей з інтелектуальними та мовленнєвими порушеннями	5	екзамен
ОК 1.24	Логопедія з практикумом	7	залік, екзамен
<i>Спеціальні методики навчання, виховання та методики корекційно-розвиткової роботи</i>			
ОК 1.25	СМ дошкільного виховання	4	залік
ОК 1.26	СМ математики	4	екзамен
ОК 1.27	СМ трудового навчання та образотворчого мистецтва	5	екзамен
ОК 1.28	СМ української мови та читання	5	екзамен
ОК 1.29	СМ дисциплін природничо-географічного циклу	3	залік
ОК 1.30	СМ навчання дітей із тяжкими порушеннями	3	залік

	мовлення		
ОК 1.31	Розвиток мовлення дітей із інтелектуальними та мовленнєвими порушеннями	3	залік
ОК 1.32	СМ соціально-побутового орієнтування	5	екзамен
ОК 1.33	СМ історії	4	залік
ОК 1.34	Корекційно-розвиткова робота з ритміки	3	залік
ОК 1.35	Теорія і методика роботи асистента вихователя, асистента вчителя закладів освіти з інклюзивним навчанням	4	екзамен
ОК 1.36	Курсова робота (олігофренопедагогіка)	3	залік
ОК 1.37	Курсова робота (логопедія)	3	залік
Усього		125	
Усього за обов'язковою частиною		150	
2. Навчальні дисципліни за вибором студентів			
Вибір із загального списку		60	
3. Практична підготовка			
ПП 1	Навчальна педагогічна практика	12	
<i>ПП 1.1</i>	<i>Навчальна педагогічна практика у спеціальних закладах дошкільної освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку</i>	3	залік
<i>ПП 1.2</i>	<i>Навчальна педагогічна практика у спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку</i>	3	залік
<i>ПП 1.3</i>	<i>Навчальна педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням</i>	3	залік
<i>ПП 1.4</i>	<i>Навчальна логопедична практика в закладах освіти</i>	3	залік
ПП 2	Навчальна педагогічна практика в інклюзивно-ресурсних центрах	3	залік
ПП 3	Виробничі практики за профілем майбутньої професії	12	
<i>ПП 3.1</i>	<i>Виробнича педагогічна практика у спеціальних закладах дошкільної освіти та закладах дошкільної освіти з інклюзивним навчанням (вчитель-дефектолог, вихователь)</i>	3	залік
<i>ПП 3.2</i>	<i>Виробнича практика у закладах дошкільної освіти (ясла-садках) (вчитель-логопед, асистент вихователя закладу дошкільної освіти)</i>	3	залік
<i>ПП 3.3</i>	<i>Виробнича педагогічна практика у спеціальних закладах загальної середньої освіти (початкові класи) (вчитель-дефектолог (олігофренопедагог), вчитель-логопед)</i>	3	залік
<i>ПП 3.4</i>	<i>Виробнича практика у закладах загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням (асистент вчителя, вчитель-дефектолог, вчитель-логопед)</i>	3	залік
Загальний обсяг практичної підготовки		27	
3. Підсумкова атестація			
ПА 1	Комплексний екзамен з олігофренопедагогіки	1,5	

ПА 2	Комплексний екзамен з логопедії	1,5	
<i>Усього</i>		3	
Загальна кількість		240	

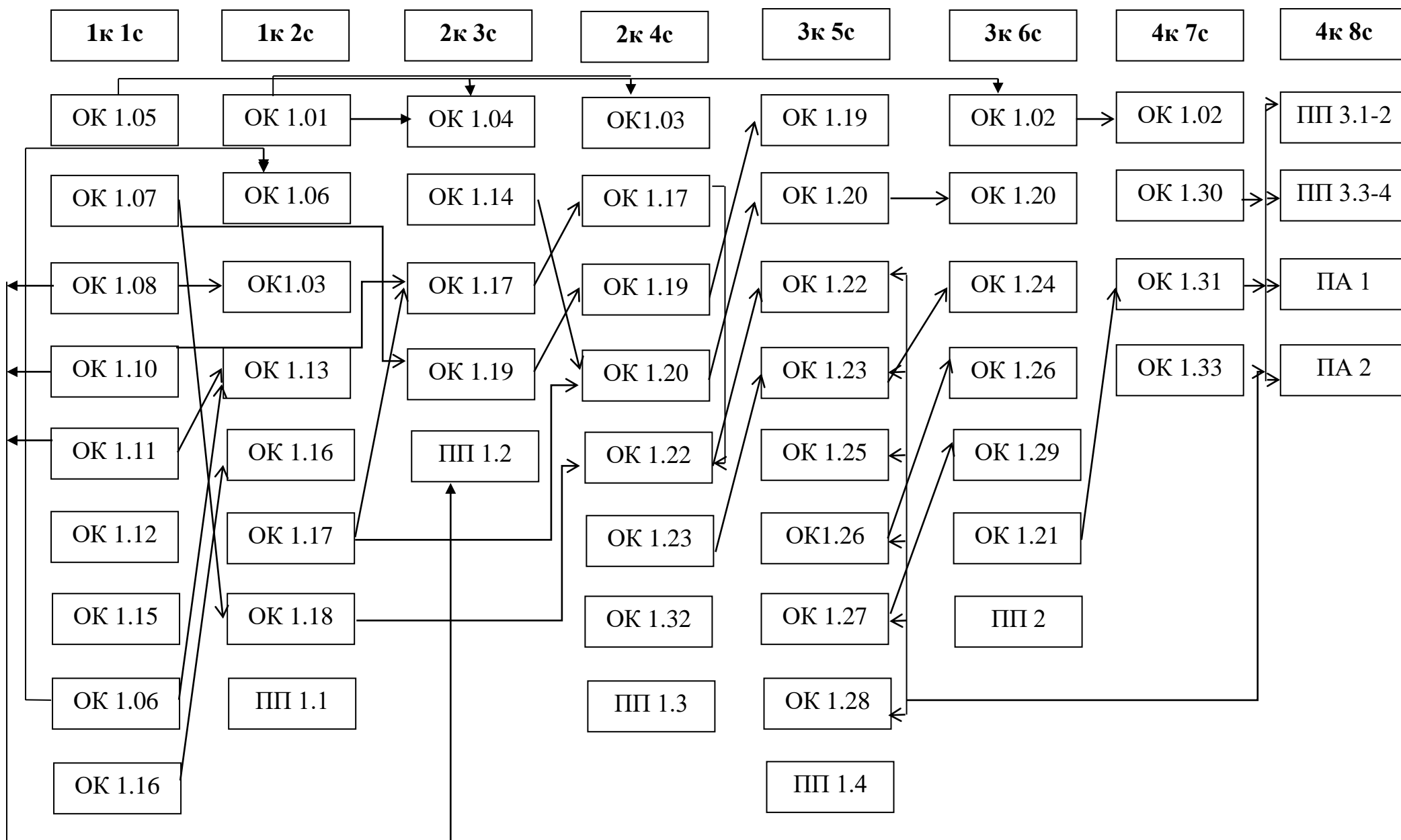
4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Підсумкова атестація випускників освітньо-професійної програми «Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка. Логопедія)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка. 016.01 Логопедія) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка здійснюється у формі комплексних екзаменів: з олігофренопедагогіки та логопедії.

Підсумкова атестація випускників завершується видачею документу встановленого зразка із присвоєнням освітньої кваліфікації: Бакалавр зі спеціальної освіти (за спеціалізацією 016.02 Олігофренопедагогіка); професійної кваліфікації: Вчитель-дефектолог (олігофренопедагог). Вчитель-логопед. Вчитель спеціальної освіти. Асистент вихователя закладу дошкільної освіти. Асистент вчителя.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

5. Структурно-логічна схема проекту освітньо-професійної програми

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

Таблиця 1

К 10	ЗК 9	ЗК 8	ЗК 7	ЗК 6	ЗК 5	ЗК 4	ЗК 3	ЗК 2	ЗК 1	ІК	
											ОК 1.01
											ОК 1.02
											ОК 1.03
											ОК 1.04
											ОК 1.05
											ОК 1.06
											ОК 1.07
											ОК 1.08
											ОК 1.09
											ОК 1.10
											ОК 1.11
											ОК 1.12
											ОК 1.13
											ОК 1.14
											ОК 1.15
											ОК 1.16
											ОК 1.17
											ОК 1.18
											ОК 1.19
											ОК 1.20
											ОК 1.21
											ОК 1.22
											ОК 1.23
											ОК 1.24
											ОК 1.25
											ОК 1.26
											ОК 1.27
											ОК 1.28
											ОК 1.29
											ОК 1.30
											ОК 1.31
											ОК 1.32
											ОК 1.33
											ОК 1.34
											ОК 1.35
											ОК 1.36
											ОК 1.37
											ІП 1.1
											ІП 1.2
											ІП 1.3
											ІП 1.4
											ІП 2.
											ІП 3.1
											ІП 3.2
											ІП 3.3
											ІП 3.4
											ПА 1
											ПА 2

Матриця забезпечення результатів навчання (РН) відповідними компонентами освітньої програми

Таблиця 2

РН13	РН12	РН11	РН10	РН9	РН8	РН7	РН6	РН5	РН4	РН3	РН2	РН1
						+						ОК 1.01
						+						ОК 1.02
						+						ОК 1.03
						+						ОК 1.04
						+						ОК 1.05
						+						ОК 1.06
						+		+		+		ОК 1.07
						+						ОК 1.08
						+			+			ОК 1.09
						+			+			ОК 1.10
											+	ОК 1.11
												ОК 1.12
												ОК 1.13
											+	ОК 1.14
											+	ОК 1.15
											+	ОК 1.16
												ОК 1.17
												ОК 1.18
												ОК 1.19
												ОК 1.20
												ОК 1.21
												ОК 1.22
												ОК 1.23
												ОК 1.24
												ОК 1.25
												ОК 1.26
												ОК 1.27
												ОК 1.28
												ОК 1.29
												ОК 1.30
												ОК 1.31
												ОК 1.32
												ОК 1.33
												ОК 1.34
												ОК 1.35.
												ОК 1.36
												ОК 1.37
												ПП 1.1
												ПП 1.2
												ПП 1.3
												ПП 1.4
												ПП 2
												ПП 3.1
												ПП 3.2
												ПП 3.3
												ПП 3.4
												ПА 1
												ПА 2

